

«Πιστός
Θεός δι' οὐ
ἐκλήθητε
εἰς κοινωνίαν
τοῦ υἱοῦ
τοῦ Ἰησοῦ
Χριστοῦ τοῦ
Κυρίου ἡμῶν»

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΗΣ «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΕΝΩΣΕΩΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ»
ΕΤΟΣ ΜΗ' • ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2005 • ΤΕΥΧΟΣ 4

Βιοτεχνολογία και Βιοηθική στον ημερήσιο 'Αθηναϊκό Τύπο', 'Αθη-

ντισ άρχές του καλοκαιριού του 2005 ξαφνικά επήλθαν όταν έλαβα ταχυτόδρομικά τη δημοσίευση που πραγματοποιήθηκε από ομάδα μεταπτυχιακών φοιτητών στο πλαίσιο της ερευνητικής φθο-νιστηριακής εργασίας στο μεταπτυχιακό μάθημα «επίδικά θέματα ποι-μαντικής γάμου και οικογενειακή II» που διδάξει ο Καθηγητής Θεολογίας στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Αλέξανδρος Σταυρόπουλος τό 2003.

Μέρος των δημοσιευμένων άρθρων άποτέλουν «άντανακλάσεις» επίκαιρων άρθρων από διεθνή ειδησεογραφικά πρακτορεία ή ένδο-γλώσσα έγκυρα έπιστημονικά περιοδικά. Αξιζει να σημειωθεί στο ση-μείο αυτό ή άξιόπαινη προσπαθεια της όδους Ιωάννας Σουφλάδη στην έπιθεσία «Τό Βήμα» που παρουσιάζει τά νέα δεδομένα και τά άρθρα του δημοσιεύονται στον χώρο είναι άξιόλογα, όπως σωστά σημειώνεται από την ομάδα από διεθνή συνέδρια. Αυτό δεν σημαίνει όρι όλα τά άρθρα του δημοσιεύονται στο έργο, όπως σωστά σημειώνεται από την ομάδα από διεθνή συνέδρια. Αυτό δεν σημαίνει όρι όλα τά άρθρα του δημοσιεύονται στο έργο, όπως σωστά σημειώνεται από την ομάδα από διεθνή συνέδρια.

πονται τὰ θέματα τῶν Ἀμβλώσεων, τῆς Βιοτεχνολογίας, τῆς Γενετικῆς, τῆς Εὐθανασίας, τῆς Κλωνοποίησης, τῶν Μεταλλαγμένων τροφίμων, τῶν Μεταμοσχεύσεων καί τῆς Τεχνητῆς Γονιμοποίησης.

Τό ἀντιπροσωπευτικό δείγμα ἄρθρων καί δημοσιευμάτων καλύπτει χρονολογικά μία περίοδο 2,5 μηνῶν, ἀπό τίς 6 Νοεμβρίου 2003 ἕως καί τίς 29 Ἰανουαρίου 2004, ὅσο καί ἡ διάρκεια τοῦ χειμερινοῦ ἔξαμήνου. Μέ τίς δυνατότητες τοῦ διαδικτύου καί τήν ὑπαρξη ἐνημερωμένου ἀρχείου τῶν ἐφημερίδων ἀπό 1998 καί ἔξῃς, μέσω ἀπλῆς ἢ σύνθετης ἀναζήτησης, ἴσως θά μπορούσε νά καλυφθεῖ μεγαλύτερο χρονικό διάστημα δημοσιευμάτων γιά ἀσφαλέστερα ἀποτελέσματα. Ἐναφέρω τό παράδειγμα τοῦ θέματος τῆς Εὐθανασίας πού ἡ ἀρθρογραφία τῆ συγκεκριμένη χρονική περίοδο καλύπτει μόνο τό θέμα τῆς εὐθανασίας ἀδέσποτων σκύλων στήν περιοχή τῆς πρωτεύουσας λίγους μῆνες πρὶν τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες.

Οἱ μεταπτυχιακοὶ φοιτητές κατάρτισαν ἓνα ἐρωτηματολόγιο, κατόπιν ἀναζήτησαν καί ἐπέλεξαν τὰ στοιχεῖα τῆς ἔρευνας, καί ἀφοῦ τὰ κατέγραψαν, προχώρησαν στήν σύνθεση τῆς τελικῆς ἐργασίας. Ὁ περιορισμένος χώρος μίας σύντομης βιβλιοπαρουσίασης δέν ἐπιτρέπει νά ἀναφερθοῦν διεξοδικά τὰ ἕνδεκα σημεῖα τοῦ ἐνδιαφέροντος ἐρωτηματολογίου. Ἄρκει νά ἀναφέρουμε τίς δύο τελευταῖες ἐρωτήσεις πού μᾶς ἀφοροῦν θεολογικά. Ἡ πρώτη διατυπώνεται ὡς ἔξῃς: «Στίς δημοσιογραφικές ἀναφορές λαμβάνεται ὑπόψη ἡ θέση τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καί τὰ ὀποιοδήποτε βιοηθικά διλήμματα πού προκύπτουν»; καί ἡ δεύτερη: «Μήπως σέ τελική ἀνάλυση αὐτό πού ἀποκομίζει ὁ ἀναγνώστης ἀπό αὐτές τίς ἀναφορές σέ σχέση μέ τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία εἶναι ὅτι ἡ Βιοτεχνολογία μέ τίς ἐπιτεύξεις της ὁδηγεῖ τήν κοινωνία σέ θετικά βήματα ἐξέλιξης, ἐνῶ οἱ ἀπόψεις τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας ἀποτελοῦν τροχοπέδη σ' αὐτήν τήν ἐξέλιξη»;

Τά συμπεράσματα τῆς ἔρευνας ἔδειξαν τήν περιορισμένη ἕως ἐλάχιστη παρουσία τῶν θέσεων καί ἀπόψεων τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στά ἄρθρα πού ἐξετάσθηκαν.

Στό σημεῖο αὐτό ἀξίζει νά ἀναφερθεῖ ἡ σημαντική προσπάθεια τοῦ Καθηγητῆ κ. Ἀλεξάνδρου Σταυρόπουλου σέ συνεργασία μέ τήν κ. Ἀριάδνη Σαραντουλάκου νά συλλέξουν τίς ἀναφορές τοῦ θεολογικοῦ καί ἐκκλησιαστικοῦ τύπου σέ θέματα βιοηθικῆς πού μπορεῖ νά προσεγγισθεῖ στό διαδικτυακό τόπο: <http://www.soctheol.uoa.gr/~ampelos/bio.htm>. Τό ἔργο αὐτό πραγματοποιήθηκε ἀπό τόν Καθηγητῆ Ἀλέξανδρο Σταυρόπουλο ὑπό τήν ἰδιότητα τοῦ μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς πού ἀνήκει στή Γενική Γραμματεία Ἐρευνας καί Τεχνολογίας τοῦ Ὑπουργείου Ἀνάπτυξης.

Στά αρνητικά συμπεράσματα της έρευνάς τους οι φοιτητές σημειώνουν ότι αρκετές φορές οι συντάκτες των άρθρων συχνά κάνουν άπλή φωτογράφιση των γεγονότων δίχως να επιχειρείται κάποιος ήθικος σχολιασμός, και συνεπώς δεν μπορεί να γεννηθεί γόνιμος προβληματισμός στον αναγνώστη. Επιπλέον, όχι σπάνια, γίνεται προσπάθεια να προκληθεί μόνον ο έντυπωσιασμός της κοινής γνώμης με επιφανειακή και δημοσιογραφική αντιμετώπιση των νέων εξελίξεων. Σέ άλλη πειριπτώσεις διαπιστώθηκε ότι είναι άσχετοι με τό θέμα, παραπληροφωρώντας με τόν τρόπο αυτό τό αναγνωστικό κοινό. Στή σελίδα 169 υπογραμμίζεται ότι «τό προσωπικό σχόλιο του δημοσιογράφου επηρεάζει τό αναγνωστικό κοινό και ίσως δεν αφήνει περιθώρια αντίδρασης και κριτικής στάσης στά γραφόμενα».

Στό σημεί αυτό είναι καλό νά θυμηθοῦμε τίς δημοσιεύσεις στόν τύπο πού ήλθαν στό φῶς στίς αρχές του 1998 γιά τή θεραπευτική κλωνοποίηση. Δέν ήταν λίγοι οί συντάκτες άρθρων πού μίλησαν γιά τήν ανατροφή τῶν κλώνων και τή θανάτωσή τους σέ περίπτωση πού ο άνθρωπος- ασθενής από τόν ὁποῖον προήλθαν θά χρειαζόταν κάποιο ὄργανο. Ἡ παραπληροφόρηση αὐτή δυστυχῶς ἔκανε κακό στή διαμόρφωση στρεβλῆς ἀποψης στήν κοινή γνώμη. Πῶς θά μπορούσε σήμερα ὁ ἀπλός ἀναγνώστης νά δεχθεῖ τίς νέες δυνατότητες θεραπείας πού θά προέρχονται ἀπό ἐνήλικα - ὄχι ἐμβρυονικά-βλαστοκύτταρα, ἀφοῦ ἔχει «δαιμονοποιηθεῖ» ἡ λέξη κλωνοποίηση; Καί ἐπιπλέον πῶς θά φαινόταν στό ἀναγνωστικό κοινό, θεολογικό ἢ μή, ἡ ἀποψη ὅτι τά ὁμοζυγωτικά δίδυμα ἀποτελοῦν τή «φυσική» κλωνοποίηση πού συμβαίνει αἰῶνες τώρα στή φύση σύμφωνα μέ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ;

Στήν ἔρευνα ὑπογραμμίσθηκε τό θετικό καί ἐλπιδοφόρο σημεῖο τῆς γραπτῆς τοποθέτησης ἔγκριτων ἐπιστημόνων (ιατρῶν, βιολόγων, γενετιστῶν) πού διασφαλίζουν τήν ἐπιστημονική ἀξιοπιστία καί ἐνημερῶνουν τό ἀναγνωστικό κοινό μέ τό σχολιασμό τῶν ἐξελίξεων, προσφέροντας γόνιμο πεδίο γιά προβληματισμό.

Τέλος, θά ἀποτελοῦσε παράλειψη νά μὴν ἀναφεροῦν τά ὀνόματα τῶν φοιτητῶν πού ἔλαβαν μέρος στήν ἔρευνα αὐτή. Οἱ φοιτητές πού συνεργάστηκαν ἦταν οἱ : Ἀνδρομάχη Γεωργιάδη, Ἐλευθερία Καλέργη, Ἀσημένια Κουρτεσάκη, π. Δημήτριος Μπέλεσης, Νεκτάριος Παπαδόπουλος, Παρασκευή Ρεντζῆ, Γεώργιος Σκλιάς, Χρήστος Στάϊκος, Εἰρήνη Τερέζη, Ἐμμανουήλ Τζάλας καί Κωνσταντῖνος Τσαμουράς. Ὁ συντοσνισμός τῆς ἔρευνας ἔγινε ἀπό τήν κάτοχο μεταπτυχιακοῦ διπλώματος κ. Ἀριάδνη Σαραντουλάκου, ὑπό τήν ἐλοπτεία τοῦ Καθηγητῆ κ. Ἀλέξανδρου Σταυροπούλου.

Μαζί με τόν ἔπαινο θά ταίριαζε καί ἡ εὐχή« ἡ προσπάθεια αὐτή νά συνεχισθεῖ».

Βασ. Γ. Φανάρας